Στην υπόθεση 49/83,

ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ, εκπροσωπούμενο από τον Ferdinand Hoffstetter, πρώτο τη τάξει ακόλουθο στο υπουργείο γεωργίας, αμπελουργίας, υδάτων και δασών, επικουρούμενο από τον αντίκλητο και πληρεξούσιο δικηγόρο του Nico Schaeffer, δικηγόρο Λουξεμβούργου,

προσφεύγον,

κατά

ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ, εκπροσωπούμενης από την Christine Berardis-Kayser, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Oreste Montalto, κτίριο Jean Monnet, Kirchberg,

καθής,

που έχει ως αντικείμενο προσφυγή με την οποία ζητείται η ακύρωση των αποφάσεων 83/38/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 14ης Ιανουαρίου 1983 (ΕΕ L 38, σ. 32 και ΕΕ L 40, σ. 57), κατά το μέτρο που με τις αποφάσεις αυτές δεν επιβαρύνεται το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, με ορισμένες δαπάνες που πραγματοποίησε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, ως ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

συγκείμενο από τους Mackenzie Stuart, πρόεδρο, T. Koopmans και K. Bahlmann, προέδρους τμήματος, P. Pescatore, A. O'Keffe, G. Bosco και O. Due, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: M. Darmon
γραμματέας: P. Heim

εκδίδει την ακόλουθη

2932

ΑΠΟΦΑΣΗ

Περιστατικά

Τα πραγματικά περιστατικά της υπόθεσης, η εξέλιξη της διαδικασίας, τα αιτήματα καθώς και οι ισχυρισμοί και τα επιχειρήματα των διαδίκων συνοψίζονται ως εξής:

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

Ο κανονισμός 816/70 του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 1970, περί συμπληρωματικών διατάξεων στο τομέα της κοινής οργανώσεως της αμπελοοινικής αγοράς (JO L 99, σ. 1) προβλέπει, στα άρθρα 5 και επόμενα, ότι ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση είναι δυνατό να χορηγηθούν για ορισμένους επιτραπέζιους οίνους. Η παράγραφος 5 του άρθρου 5 εξαρτά τη χορήγηση των ενισχύσεων αυτών από την κατάρτιση συμβάσεων αποθεματοποιήσεως.

Οι όροι εφαρμογής για την κατάρτιση των συμβάσεων αυτών θεσπίστηκαν από τον κανονισμό 1437/70 της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 1970 (JO L 160, σ. 16). Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, εδάφιο 1, του εν λόγω κανονισμού «οι οργανισμοί παρεμβάσεως δεν καταρτίζουν συμβάσεις παρά μόνο για επιτραπέζιους οίνους».

Ο κανονισμός 2015/76 της Επιτροπής, της 13ης Αυγούστου 1976 (JO L 221, σ. 20), αντικατάστησε τον κανονισμό 1430/70. Σύμφωνα με τον κανονισμό 1160/76 του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 1976 (JO L 135, σ. 1), που είχε επεκτείνει στο γλεύκος σταφυλών και στο γλεύκος συμπυκνωμένων σταφυλών τη δυνατότητα χορηγήσεως των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, το εδάφιο 2 του άρθρου 1 του κανονισμού 2015/76 προβλέπει στο εξής ότι οι συμβάσεις αποθεματοποιήσεως μπορούν να έχουν ως αντικείμενο «τους επιτραπέζιους οίνους, το γλεύκος σταφυλών και το γλεύκος συμπυκνωμένων σταφυλών».

Ο κανονισμός 2015/76 τροποποιήθηκε, και αυτός, από τον κανονισμό 2206/77 της Επιτροπής, της 5ης Οκτωβρίου 1977 (JO L 255, σ. 13). Ειδικότερα, έγινε εντελώς νέα διατύπωση του άρθρου 6 και προστέθηκε παράγραφος 7 στο εν λόγω άρθρο, κατά την οποία:

«Επιτραπέζιος οίνος για τον οποίο έχει συναφθεί σύμβαση αποθεματοποίησης, δεν μπορεί, μεταγενέστερα, να αναγνωριστεί ως v.q.p.r.d.» (οίνος ποιότητας που έχει παρασκευαστεί σε ορισμένη περιφέρεια).

Μέχρι της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 2206/77, η σχετική νομοθεσία του Λουξεμβούργου προέβλεπε ότι κάθε οίνος αναγνωρισμένων αμπέλων ήταν δυνατό να αποκτήσει το εθνικό σήμα και, επομένως, να γίνει v.q.p.r.d., υπό τον όρο να ανταποκρίνεται σε ορισμένα ποιοτικά κριτήρια. Οίνος που δεν είχε γίνει δεκτός κατά την πρώτη εξέταση και που είχε καταταγεί ως επιτραπέζιος οίνος μπορούσε, εντούτοις, να παρουσιαστεί μεταγενέστερα στην Επιτροπή Εθνικού Σήματος και, αν είχε εν τω μεταξύ βελτιωθεί, να γίνει δεκτός ως v.q.p.r.d. Η νομοθεσία αυτή τροποποιήθηκε κατόπιν της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 2206/77, ώστε να αποκλείεται επιτραπέζιοι οίνοι που αποτελούν αντικείμενο συμβάσεως αποθεματοποιήσεως να είναι δυνατό να προσκομιστούν μεταγενέστερα στην Επιτροπή Εθνικού Σήματος και να γίνουν δεκτοί ως v.q.p.r.d.

Με τις αποφάσεις 83/38 και 83/49 της 14ης Ιανουαρίου 1983, η Επιτροπή δεν δέχθηκε να επιβαρυνθεί το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, με τις δαπάνες που πραγματοποίησε, κατά τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, το

Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ως ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων. Κατά τη σχετική, με τα αποτελέσματα των ελέγχων για την εκκαθάριση των λογαριασμών του ΕΓΤΠΕ, τμήματος εγγυήσεων, για τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, έκθεση που συνέταξαν οι αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής στις 7 Ιουλίου 1982, η εν λόγω άρνηση οφειλόταν, μεταξύ άλλων, στο γεγονός ότι το ισχύον σύστημα του Λουξεμβούργου κατά την εποχή εκείνη επέτρεπε, αντιθέτως προς τα άρθρα 3 του κανονισμού 1437/70 και 1 του κανονισμού 2015/76, οίνοι για τους οποίους είχε ήδη χορηγηθεί ενίσχυση αποθεματοποιήσεως για τον επιτραπέζιο οίνο, να αναγνωρίζονται, μεταγενέστερα, ως v.q.p.r.d.

Με προσφυγή που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Μαρτίου 1983, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ζήτησε την ακύρωση των αποφάσεων αυτών.

Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, και μετά από ακρόαση του γενικού εισαγγελέα, το Δικαστήριο αποφάσισε την έναρξη της προφορικής διαδικασίας, χωρίς προηγούμενη διεξαγωγή αποδείξεων. Ζήτησε, όμως, από την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, να του υποβάλει οιαδήποτε τεκμηρίωση, προς υποστήριξη των ισχυρισμών της, που θα είχε στην κατοχή της. Με επιστολή της 19ης Ιανουαρίου 1984, ο δικηγόρος της κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου γνωστοποίησε ότι η εν λόγω κυβέρνηση δεν διέθετε σχετικά έγγραφα.

II — Αιτήματα των διαδίκων

Η *κυβέρνηση του Λουξεμβούργου* ζητεί από το Δικαστήριο:

«— να κρίνει ότι κακώς η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων αρνήθηκε να αναγνωρίσει υπέρ του Μεγάλου Δουκάτου του Λουξεμβούργου, για τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, δαπάνες συνολικού ποσού 13 657 564 LFR (δηλαδή 9 639 938 + 5 149 799 = 14 789 737 LFR από τα οποία πρέπει να αφαιρεθούν 496 591 + 937 837 = 1 434 428 = 13 355 309 LFR),

— επομένως, να κρίνει ότι τα ποσά αυτά πρέπει να καταβληθούν στο Μεγάλο Λουκάτο του Λουξεμβούργου, αν όχι στο σύνολό τους, τουλάχιστον εν μέρει».

Με την απάντησή της, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ζητεί επιπλέον από το Δικαστήριο:

«να σημειωθεί ότι το προσφεύγον προσφέρεται να προσκομίσει την παραπάνω απόδειξη, να κρίνει την εν λόγω απόδειξη αποδεκτή και προσήκουσα».

Η *Επιτροπή* ζητεί από το Δικαστήριο:

«1. να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη,

2. να καταδικάσει το προσφεύγον στα δικαστικά έξοδα».

III — Ισχυρισμοί και επιχειρήματα των διαδίκων

Κατά την *κυβέρνηση του Λουξεμβούργου,* ο όρος κατά τον οποίο οι συμβάσεις αποθεματοποιήσεως δεν πρέπει να έχουν ως αντικείμενο επιτραπέζιους οίνους που είναι δυνατό να αναγνωριστούν, μεταγενέστερα, ως v.q.p.r.d., δεν αναφέρεται καθόλου ούτε στους κανονισμούς που έχουν εφαρμογή στις συμβάσεις αποθεματοποιήσεως για τις οποίες πρόκειται, εν προκειμένω στους κανονισμούς 1437/70 και 2015/76, ούτε στο βασικό κανονισμό 816/70, ο οποίος, στο παράρτημα II, δίνει τον ορισμό του επιτραπέζιου οίνου, χωρίς τον ελάχιστο υπαινιγμό για εξελίξεις ή μελλοντικές χρήσεις των εν λόγω οίνων.

Τέτοιος όρος τέθηκε, για πρώτη φορά, μόνο με τον κανονισμό 2206/77. Κατά συνέπεια, δεν είναι δυνατό να ισχύει για τις συμβάσεις αποθεματοποιήσεως που καταρτίστηκαν προ της θέσεως σε ισχύ του κανονισμού 2206/77.

Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου προβάλλει, επιπλέον, ότι μολονότι σήμερα δεν είναι πλέον δυνατό να βρεθούν τα ίχνη του τελικού προορισμού κάθε οίνου που έχει αποθεματοποιηθεί, σαφώς προκύπτει από τη στατιστική που προσαρτάται στην προσφυγή ότι η μεγαλύτερη ποσότητα των οίνων αυτών αναγκαστικά διατέθηκε ως απλός επιτραπέζιος οίνος. Πράγματι, η ποσότητα οίνων των αμπέλων Elbling και Riesling-Sylvaner (Rivaner), που πωλήθηκαν ως οίνοι με το εθνικό σήμα είναι μικρή εν σχέσει με τη συνολική παραγωγή. Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου θεωρεί, κατά συνέπεια, ότι οι ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση πρέπει να της καταβληθούν, αν όχι στο σύνολό τους, τουλάχιστον εν μέρει.

Στο υπόμνημα αντικρούσεώς της, η *Επιτροπή* υπενθυμίζει την τρίτη «αιτιολογική σκέψη» του κανονισμού 2206/77, κατά την οποία:

«παρίσταται αναγκαίο, προς αποφυγή καταχρήσεων, να επιβεβαιωθεί ότι επιτραπέζιος οίνος που έχει αποτελέσει αντικείμενο συμβάσεως αποθεματοποιήσεως δεν μπορεί πλέον να αναγνωριστεί ως v.q.p.r.d.».

Η Επιτροπή συνάγει από αυτό ότι ο κανονισμός 2206/77 περιέχει σχετικά με το θέμα διάταξη αναγνωριστική με απλή αποστολή διευκρινίσεως.

Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται, κατά την Επιτροπή, από το σύστημα παρεμβάσεως που προβλέπει η κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς. Πράγματι, ενώ ο κανονισμός 816/70, που ίσχυε τότε, προέβλεπε για τους επιτραπέζιους οίνους σύστημα τιμών και μέτρα παρεμβάσεως, ο κανονισμός 817/70 του Συμβουλίου της 28ης Απριλίου 1970, περί ειδικών διατάξεων σχετικά με τους οίνους ποιότητας που παράγονται σε ορισμένες περιοχές (JO L 99, σ. 20), περιορίζεται στη θέσπιση για τους οίνους «ποιοτικής πολιτικής» χωρίς να προβλέπει κανένα μέτρο οικονομικής υποστηρίξεως, όπως η ενίσχυση στην αποθεματοποίηση.

Η ενίσχυση στην αποθεματοποίηση, που προβλέπει το άρθρο 5 του κανονισμού 816/70, έχει ως σκοπό την πρόληψη της καθιζήσεως των τιμών στην αγορά επιτραπέζιων οίνων, αφαιρώντας προσωρινά από την εν λόγω αγορά περισσότερο ή λιγότερο σημαντικές ποσότητες, εν αναμονή ευνοϊκότερου χρόνου.

Αν οίνος που μπορεί να χρησιμοποιεί την ονομασία v.q.p.r.d. ήταν δυνατό να γίνει δεκτός σε αποθεματοποίηση, θα μπορούσε να συγκεντρώσει δύο πλεονεκτήματα, δηλαδή την ενίσχυση στην αποταμίευση, ως επιτραπέζιος οίνος, και καλύτερους όρους διαθέσεως στο εμπόριο, ως οίνος ποιότητας. Το αποτέλεσμα αυτό, κατά την Επιτροπή, θα ήταν αντίθετο προς το κείμενο και προς τους στόχους των σχετικών με την αποθεματοποίηση διατάξεων. Θα έθετε επίσης σε κίνδυνο την ίση μεταχείριση των επιχειρηματιών και θα προκαλούσε νόθευση του ανταγωνισμού εντός της κοινής αγοράς.

Ως προς το αίτημα περί μερικής καταβολής που διατύπωσε, επικουρικώς, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, η Επιτροπή θεωρεί ότι εναπόκειται στο κράτος μέλος να προσκομίσει την ακριβή απόδειξη του αριθμού των πράξεων που πραγματοποίησε σύμφωνα με την κοινοτική ρύθμιση. Οι στατιστικές που προσαρτώνται στην προσφυγή δεν επαρκούν, ως προς αυτό, λόγω του αμφίβολου χαρακτήρα τέτοιου τύπου στοιχείων.

Στην απάντησή της, η *κυβέρνηση του Λουξεμβούργου* αμφισβητεί τη δήλωση της Επιτροπής, κατά την οποία το ότι κατάρτισε συμβάσεις αποθεματοποιήσεως για οίνους οι οποίοι, μεταγενέστερα, αναγνωρίστηκαν ως v.q.p.r.d. είναι αντίθετο προς τους στόχους της κοινοτικής ρυθμίσεως.

Πράγματι, είναι αναμφισβήτητο ότι κατά την εποχή της καταρτίσεως των βαλλομένων συμβάσεων αποθεματοποιήσεως, οι εν λόγω οίνοι ήσαν επιτραπέζιοι και, κατά συνέπεια, εδικαιούντο όλων των πλεονεκτημάτων που το ΕΓΤΠΕ αναγνώριζε

στους επιτραπέζιους οίνους των άλλων κρατών μελών. Κατά την περίοδο της αποθηκεύσεως, οι οίνοι αυτοί παρέμειναν εκτός της αγοράς, πράγμα που συνέτεινε στη σταθεροποίηση των τιμών. Επομένως, ο επιδιωκόμενος από την κοινοτική ρύθμιση σκοπός είχε επιτευχθεί.

Κατά την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, είναι αδικαιολόγητο να θεωρείται, όπως το πράττει η Επιτροπή, ότι ένας οίνος, που έχει αποθηκευτεί δυνάμει συμβάσεως χρηματοδοτούμενης από το ΕΓΤΠΕ, είναι καταδικασμένος να παραμείνει επ' άπειρον απλός επιτραπέζιος οίνος, παρόλον ότι οι ουσιαστικές του ιδιότητες βελτιώθηκαν και για το λόγο αυτό έγινε οίνος ποιότητας. Η λύση την οποία συνιστά η Επιτροπή θα είχε, πράγματι, ως αποτέλεσμα να περιορίσει αισθητά τις ποσότητες οίνου του Μοζέλλα του Λουξεμβούργου, που είναι δυνατό να αποτελέσουν αντικείμενο συμβάσεως αποθεματοποιήσεως και να ωθήσει τους παραγωγούς προς άμεση διάθεση των οίνων τους σε ήδη κορεσμένη αγορά.

Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου επικρίνει επίσης τη στάση της Επιτροπής, η οποία, κατά τη γνώμη της, προσπαθεί να καλύψει κενό των κοινοτικών κειμένων, χωρίς να λαμβάνει υπόψη ότι, με τον τρόπο αυτό, θυσιάζονται τα έννομα συμφέροντα των πολιτών, συγκεκριμένα των λουξεμβούργιων αμπελουργών. Πράγματι, η Επιτροπή προσάπτει στους τελευταίους ότι ενήργησαν πράξεις, οι οποίες δεν τους είχαν σαφώς απαγορευτεί. Και, κατά την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, οι νόμοι πρέπει να ερμηνεύονται βάσει των ιδίων των κειμένων και όχι βάσει της πολιτικής που ο νομοθέτης θέλησε ενδεχομένως να ακολουθήσει.

Ως προς το αίτημα μερικής καταβολής, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου θεωρεί ότι είναι αντίθετο προς την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως των επιχειρηματιών το να μη γίνει δεκτή απολύτως η ενίσχυση στην αποθεματοποίηση για τον επιτραπέζιο οίνο του Λουξεμβούργου, ενώ είναι πρόδηλο ότι ικανή ποσότητα του οίνου αυτού δεν διατέθηκε στο εμπόριο ως οίνος ποιότητας και παρέμεινε, επομένως, επιτραπέζιος οίνος. Αν, εκτός των στατιστικών που προσαρτώνται στην προσφυγή, δεν κατέστη δυνατή η προσκόμιση άλλης ακριβέστερης αποδείξεως, αυτό οφείλεται στην ανεπάρκεια των κοινοτικών διατάξεων στον τομέα τηρήσεως βιβλίων και λογιστικής, η οποία ανεπάρκεια δεν μπορεί να προσαφθεί στους λουξεμβούργιους αμπελουργούς ούτε στην εθνική τους αρχή.

Εναπόκειται στην Επιτροπή, η οποία αρνήθηκε γενικά και όχι συγκεκριμένα να αναγνωρίσει την κανονικότητα ορισμένου αριθμού συμβάσεων αποθεματοποιήσεως, να προσδιορίσει τις ποσότητες που πράγματι κατέστησαν v.q.p.r.d. Εξάλλου, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου προσφέρεται, σύμφωνα με το άρθρο 42, παράγραφος 1, του κανονισμού διαδικασίας, να αποδείξει ποιες ποσότητες επιτραπέζιου οίνου αποθηκεύτηκαν και διατέθηκαν στο εμπόριο ως επιτραπέζιοι οίνοι, με πραγματογνώμονες και, επικουρικώς, με μάρτυρες ή οιοδήποτε άλλο νόμιμο μέσο αποδείξεως.

Με την ανταπάντησή της, η *Επιτροπή* απορρίπτει την ιδέα που ανέπτυξε η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου με την απάντησή της, κατά την οποία ένας οίνος μπορεί να είναι ταυτόχρονα «επιτραπέζιος» και δυνητικώς «v.q.p.r.d.». Η ιδέα αυτή είναι αντίθετη προς το πνεύμα και προς τους στόχους της κοινοτικής ρυθμίσεως. Κατά την Επιτροπή, ένας οίνος που είναι επιτραπέζιος, παραμένει επιτραπέζιος καθ' όλη τη διάρκεια της υπάρξεώς του, μέχρι της διαθέσεώς του στο εμπόριο. Αντιστρόφως, ένας οίνος που αποκτά το εθνικό σήμα, το οποίο προβλέπει η νομοθεσία του Λουξεμβούργου, δεν υπήρξε ποτέ επιτραπέζιος και δεν πρέπει να έχει ευνοηθεί με μέτρα παρεμβάσεως που προβλέπονται για τους επιτραπέζιους οίνους. Ναι μεν, η νομοθεσία του Λουξεμβούργου προβλέπει ειδικά συστήματα για το χαρακτηρισμό ενός οίνου ως v.q.p.r.d., όμως τα συστήματα αυτά πρέπει, εν πάση περιπτώσει, να εφαρμόζονται σύμφωνα με τους κοινοτικούς κανόνες.

Η κατάρτιση συμβάσεως αποθεματοποιήσεως δεν συνεπάγεται, όπως ισχυρίζεται η

κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, φραγμό που καταδικάζει τον εν λόγω οίνο να παραμένει επ' άπειρον απλός επιτραπέζιος οίνος. Πράγματι, ο παραγωγός, ο οποίος καταρτίζει σύμβαση αποθεματοποιήσεως δεν μπορεί να καταρτίσει τέτοια σύμβαση παρά μόνο για επιτραπέζιο οίνο. Οι οίνοι που έχουν ευνοηθεί με σύμβαση του τύπου αυτού δεν μπορούν πλέον να προσκομιστούν για την απόκτηση του εθνικού σήματος και αυτό συμβαίνει, όχι λόγω της συμβάσεως, αλλά λόγω της ουσιαστικής τους φύσεως.

Το συμπέρασμα αυτό, κατά την Επιτροπή, επιβεβαιώνεται από τη διαπίστωση ότι, μολονότι η κοινοτική νομοθεσία έχει ρητώς προβλέψει ότι ένας v.q.p.r.d. μπορεί να υποβαθμιστεί σε επιτραπέζιο οίνο (βλ. ιδίως το άρθρο 16 του κανονισμού 338/79 καθώς και τον κανονισμό 2903/79 περί υποβαθμίσεως οίνων ποιότητας που παράγονται σε ορισμένες περιφέρειες), δεν γίνεται δεκτή η αντίστροφη περίπτωση.

Ως προς το ότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα των ιδιωτών ως αποδεκτών των επίδικων κανονισμών, η Επιτροπή θεωρεί ότι κανένα κενό δεν υφίστατο στα κείμενα και ότι, επομένως, οι αρχές του Λουξεμβούργου είχαν τη δυνατότητα χωρίς δυσκολία να εφαρμόσουν ορθώς την εν λόγω ρύθμιση. Η αμέλεια των αρχών αυτών δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή.

Όσον αφορά το αίτημα περί μερικής καταβολής, η Επιτροπή προβάλλει ότι, δυνάμει του κανονισμού 1153/75 περί των συνοδευτικών εγγράφων και των υποχρεώσεων των παραγωγών και των εμπόρων πλην των λιανοπωλητών στον αμπελοοινικό τομέα (ΕΕ ειδ. έκδ. 03/012, σ. 58), ένα κράτος μέλος διαθέτει τα κατάλληλα μέσα για να παρακολουθήσει τον προορισμό της εθνικής του παραγωγής. Κατά την Επιτροπή, τα ίδια αυτά μέσα έπρεπε να επιτρέψουν στην κυβέρνηση του Λουξεμβούργου να προσκομίσει τα αναγκαία αποδεικτικά μέσα για να αποδείξει το βάσιμο του επικουρικού της αιτήματος.

Εφόσον η κοινοτική χρηματοδότηση ορισμένων πράξεων εξαρτάται από τον όρο οι πράξεις να είναι σύμφωνες προς την κοινοτική ρύθμιση, το κράτος μέλος που υποβάλλει την αίτηση δεν μπορεί να περιορίζεται, κατά τη γνώμη της Επιτροπής, σε γενικές διαβεβαιώσεις περί συμφωνίας.

Εξάλλου, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου προσκόμισε την εν λόγω απόδειξη όσον αφορά την εκκαθάριση των λογαριασμών για τις συμβάσεις μακροπρόθεσμης αποθεματοποιήσεως για την περίοδο εμπορίας 1977/1978. Αν η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου δεν είναι σε θέση να προσκομίσει την ίδια απόδειξη για τις επίδικες συμβάσεις, η σχετική ευθύνη βαρύνει την ιδία.

Ως προς το αίτημα της κυβερνήσεως του Λουξεμβούργου περί αποδείξεως διά πραγματογνωμόνων ή μαρτύρων, η Επιτροπή τονίζει ότι το αίτημα αυτό υποβάλλεται σε πολύ προχωρημένο στάδιο της διαδικασίας, χωρίς να προβάλλεται η ελαχίστη δικαιολογία για την καθυστέρηση αυτή. Η Επιτροπή εκφράζει επίσης αμφιβολίες ως προς το κύρος μιας αποδείξεως διά πραγματογνωμόνων ή μαρτύρων σε έναν τομέα όπου μόνο η γραπτή τεκμηρίωση μπορεί να αποτελέσει επαρκή απόδειξη.

IV — Προφορική διαδικασία

Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, εκπροσωπούμενη από τον N. Schaeffer, και η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από την C. Berardis-Kayser, μέλος της νομικής της υπηρεσίας, επικουρούμενη από τον M. Reichart, ως εμπειρογνώμονα, αγόρευσαν κατά τη συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 1984.

Ο γενικός εισαγγελέας ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 1984.

Σκεπτικό

1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη γραμματεία του Δικαστηρίου στις 28 Μαρτίου 1983, το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου άσκησε προσφυγή, δυνάμει του άρθρου 173 της Συνθήκης ΕΟΚ, με την οποία ζητεί την ακύρωση των αποφάσεων 83/38 και 83/49 της Επιτροπής, της 14ης Ιανουαρίου 1983 (ΕΕ L 38, σ. 32, και L 40, σ. 57), με τις οποίες η τελευταία δεν δέχτηκε να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ, τμήμα «εγγυήσεων», με ορισμένες δαπάνες που πραγματοποίησε το Μεγάλο Δουκάτο, κατά τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, ως ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων.

2 Η Επιτροπή αιτιολόγησε την άρνησή της προς το Μεγάλο Δουκάτο, κατά το μέρος που ενδιαφέρει την υπό κρίση υπόθεση, με την παρατήρηση ότι, δυνάμει της νομοθεσίας του Λουξεμβούργου που ίσχυε την εποχή των πραγματικών περιστατικών και αντίθετα προς τη σχετική κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, ο οίνος που είχε αποθεματοποιηθεί ως επιτραπέζιος, μπορούσε, στη συνέχεια, να αποκτήσει το Εθνικό Σήμα του Λουξεμβούργου και, συνεπώς, να διατεθεί ως v.q.p.r.d. (οίνος ποιότητας που έχει παρασκευαστεί σε ορισμένη περιφέρεια).

3 Η νομοθεσία που ίσχυε τότε στο Λουξεμβούργο προέβλεπε πράγματι ότι κάθε οίνος αναγνωρισμένων αμπέλων ήταν δυνατό να αποκτήσει το Εθνικό Σήμα και να γίνει έτσι v.q.p.r.d., υπό τον όρο να ανταποκρίνεται σε ορισμένα ποιοτικά κριτήρια. Οι οίνοι μπορούσαν να υποστούν την εξέταση για την απόκτηση του Εθνικού Σήματος πολλές φορές και εντός δύο ετών από της οινοποιήσεως. Εν τω μεταξύ λογίζονταν ως επιτραπέζιοι οίνοι στους οποίους, λόγω της ιδιότητάς τους αυτής, μπορούσαν να δοθούν ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση, με τη σύναψη συμβάσεως προς το σκοπό αυτό.

4 Κατά την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, που είχε εφαρμογή στις επίμαχες συμβάσεις αποθεματοποίησης, δεν εμπόδιζε καθόλου να συνάπτονται συμβάσεις αποθεματοποίησης για επιτραπέζιους οίνους οι οποίοι, βάσει της εθνικής νομοθεσίας, ήταν δυνατό να καταστούν, στη συνέχεια, v.q.p.r.d. Ζητεί, επομένως, από το Δικαστήριο, ως κύριο αίτημα, να αναγνωρίσει το δικαίωμά της επί της εκκαθαρίσεως του συνόλου των εξόδων που αφορούν την καταβολή των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, τις οποίες αμφισβητεί η Επιτροπή για τους πιο πάνω εκτιθέμενους λόγους. Ζητεί επίσης, επικουρικά, να επιβαρυνθεί τουλάχιστον το ΕΓΤΠΕ με τις ενισχύσεις που αφορούν τους αποθεματοποιημένους επιτραπέζιους οίνους, οι οποίοι πράγματι δεν κατέστησαν ποτέ v.q.p.r.d.

Επί του κύριου αιτήματος

5 Οι ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων προβλέφθηκαν από τα άρθρα 5 και επόμενα του κανονισμού 816/70 του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 1970, περί συμπληρωματικών διατάξεων στον τομέα της κοινής οργανώσεως της αμπελοοινικής αγοράς (JO L 99, σ. 11). Η χορήγηση των ενισχύσεων αυτών εξαρτήθηκε από τη σύναψη συμβάσεων αποθεματοποίησης, των οποίων οι όροι εφαρμογής θεσπίστηκαν με διαδοχικούς κανονισμούς της Επιτροπής.

6 Κατά το άρθρο 3, παράγραφος 1, εδάφιο 1, του κανονισμού 1437/70 της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 1970 (JO L 160, σ. 16), «οι οργανισμοί παρεμβάσεως δεν συνάπτουν συμβάσεις παρά μόνο για επιτραπέζιους οίνους». Ο κανονισμός 1437/70 αντικαταστάθηκε από τον κανονισμό 2015/76 της Επιτροπής, της 13ης Αυγούστου 1976 (JO L 221, σ. 20), του οποίου το άρθρο 1, εδάφιο 2, προέβλεπε ότι οι συμβάσεις αποθεματοποίησης μπορούσαν να έχουν ως αντικείμενο «τους επιτραπέζιους οίνους, το γλεύκος σταφυλών και το γλεύκος συμπυκνωμένων σταφυλών».

7 Ο κανονισμός 2206/77 της Επιτροπής, της 5ης Οκτωβρίου 1977 (JO L 255, σ. 13) παρενέβαλε, στο άρθρο 6 του κανονισμού 2015/76, νέα παράγραφο με αριθμό 7, κατά την οποία

«Επιτραπέζιος οίνος για τον οποίο έχει συναφθεί σύμβαση αποθεματοποίησης, δεν μπορεί, μεταγενέστερα, να αναγνωριστεί ως v.q.p.r.d.».

8 Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υπογραμμίζει σχετικά ότι, τόσο ο βασικός κανονισμός 816/70 όσο και οι κανονισμοί εφαρμογής 1437/70 και 2015/76, περιορίζονται στο να ορίσουν ότι οι συμβάσεις αποθεματοποίησης δεν συνάπτονται παρά μόνο για επιτραπέζιους οίνους, αλλά δεν αναφέρουν τίποτε όσον αφορά την εξέλιξη και τη μελλοντική χρησιμοποίηση των οίνων αυτών.

9 Απ' αυτό έπεται, κατά την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, ότι για να μπορεί να θεωρηθεί μια σύμβαση αποθεματοποίησης κανονική και, συνεπώς, ότι πληρούσε τις προϋποθέσεις για να τύχει της σχετικής ενίσχυσης, αρκούσε, πριν από την έναρξη της ισχύος του κανονισμού 2206/77, να είναι το οικείο προϊόν επιτραπέζιος οίνος κατά τη σύναψη της σύμβασης. Δεδομένου ότι η Επιτροπή δεν αμφισβητεί ότι η συνολική ποσότητα του οίνου, που αποθεματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο κατά τα έτη 1976 και 1977, ήταν πράγματι, κατά τη σύναψη των συμβάσεων αποθεματοποίησης, επιτραπέζιος οίνος, δεν μπορεί να αρνηθεί να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ με την καταβολή των αντίστοιχων ενισχύσεων.

10 Όσον αφορά τον προαναφερθέντα κανονισμό 2206/77, ο οποίος αποκλείει τη δυνατότητα αποθεματοποιημένος οίνος να αναγνωριστεί, στη συνέχεια, ως v.q.p.r.d., η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υποστηρίζει ότι πρόκειται για κανονιστική ρύθμιση που εισάγει καινοτομία και η οποία δεν μπορεί να έχει αναδρομικό αποτέλεσμα.

11 Η Επιτροπή απαντά, πρώτον, στο επιχείρημα αυτό ότι ο κανονισμός 2206/77, χωρίς καθόλου να θέτει νέους όρους για τη λήψη της ενίσχυσης στην αποθεματοποίηση, περιορίζεται στο να επιβεβαιώνει και να διευκρινίζει την κανονιστική ρύθμιση, που ίσχυε ήδη προ της θέσεώς του σε ισχύ. Υπενθυμίζει σχετικά την τρίτη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου που εκφράζει την άποψη αυτή.

12 Ακολούθως, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι, ακόμη και αν δεν ληφθεί υπόψη ο κανονισμός 2206/77, η εξέταση του συστήματος παρεμβάσεως, το οποίο προέβλεπε την εποχή εκείνη η κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, οδηγεί στην απόρριψη της λύσης που προτείνει η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου.

13 Πράγματι, ενώ ο κανονισμός 816/70 προβλέπει για τους επιτραπέζιους οίνους σύστημα τιμών και παρεμβάσεων, ο κανονισμός 817/70 του Συμβουλίου, της 28ης Απριλίου 1970, περί ειδικών διατάξεων σχετικά με τους οίνους ποιότητας που παράγονται σε ορισμένη περιοχή (JO L 99, σ. 20), περιορίζεται στη θέσπιση, για τους οίνους αυτούς, «ποιοτικής πολιτικής» χωρίς να προβλέπει κανένα μέτρο οικονομικής υποστήριξης, όπως είναι η ενίσχυση στην αποθεματοποίηση. Από αυτό συνάγεται, κατά την Επιτροπή, ότι ο κοινοτικός νομοθέτης προέβλεψε για τους οίνους δύο εναλλακτικά συστήματα αναλόγως του αν πρόκειται για επιτραπέζιους οίνους ή για οίνους ποιότητας. Το αυτό προϊόν δεν μπορεί, επομένως, να υπαχθεί συγχρόνως στο καθεστώς των επιτραπέζιων οίνων, με δυνατότητα να τύχει ενισχύσεως στην αποθεματοποίηση, και στο καθεστώς των οίνων ποιότητας με δυνατότητα να επωφεληθεί από ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους διαθέσεως στο εμπόριο.

14 Για να δοθεί λύση στο ερμηνευτικό πρόβλημα που, έτσι, ανέκυψε πρέπει, πρώτον, να αποκλειστούν από τη συζήτηση τα επιχειρήματα τα οποία η Επιτροπή προσπαθεί να αντλήσει από τον κανονισμό 2206/77. Πράγματι, ο κανονισμός αυτός δεν έχει εφαρμογή στις επίμαχες συμβάσεις, δεδομένου ότι αυτές έχουν συναφθεί πριν από τη θέση του κανονισμού σε ισχύ, και οι διαπιστώσεις, στις οποίες, η Επιτροπή προβαίνει στο προοίμιο, δεν μπορούν να αντιταχθούν κατά του οικείου κράτους.

15 Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί αν, όπως υποστηρίζει η Επιτροπή, η σύναψη συμβάσεων αποθεματοποίησης για επιτραπέζιους οίνους, οι οποίοι ήταν δυνατό, κατά

τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, να καταστούν στη συνέχεια v.q.p.r.d., πρέπει να θεωρηθεί αντίθετη προς το σύστημα της κοινής οργάνωσης της αμπελοοινικής αγοράς, έστω και ελλείψει σχετικής ρητής διατάξεως.

16 Παρατηρείται σχετικά ότι, όπως προκύπτει σαφώς από το κείμενο των κοινοτικών διατάξεων που αναφέρονται πιο πάνω, η ενίσχυση στην αποθεματοποίηση προορίζεται για μόνους τους επιτραπέζιους οίνους καθώς και, μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 1160/76 του Συμβουλίου, της 17ης Μαρτίου 1976 (JO L 135, σ. 1), για το γλεύκος σταφυλών και το γλεύκος συμπυκνωμένων σταφυλών.

17 Οι οίνοι ποιότητας, αντιθέτως, αν και εμπίπτουν επίσης στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 816/70, αποκλείονται από τον τίτλο I του κανονισμού αυτού, που αφορά το σύστημα των τιμών και των παρεμβάσεων. Ο κοινοτικός νομοθέτης δεν έκρινε επομένως απαραίτητο, για να σταθεροποιήσει την αγορά και να εξασφαλίσει δίκαιο βιοτικό επίπεδο στον ενδιαφερόμενο γεωργικό πληθυσμό, να προβλέψει μέτρα παρέμβασης για το προϊόν αυτό. Θεώρησε, αντιθέτως, ότι ήταν αρκετό να προαγάγει, μέσω των ιδιαιτέρων διατάξεων του κανονισμού 817/70, ποιοτική πολιτική, η οποία θα είχε ως στόχο, όπως αναφέρεται στη δεύτερη αιτιολογική σκέψη του προοιμίου, να συμβάλει στη βελτίωση των συνθηκών της αγοράς και, ως εκ τούτου, στην αύξηση των δυνατοτήτων διαθέσεως.

18 Η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου υποστηρίζει εντούτοις ότι, αντίθετα προς τον κανονισμό 816/70, ο οποίος προσδιορίζει ο ίδιος, στο παράρτημα II, την έννοια του επιτραπέζιου οίνου, ο κανονισμός 817/70 αναφέρεται σε πολύ μεγάλο βαθμό, για τον ορισμό του v.q.p.r.d., στις σχετικές εθνικές ρυθμίσεις. Επιτρέπεται, κατά συνέπεια, σ' ένα κράτος μέλος να προβλέπει, όπως συνέβαινε με τη νομοθεσία του Λουξεμβούργου, ότι οποιοσδήποτε οίνος που παράγεται στο έδαφός του θεωρείται επιτραπέζιος έως ότου, ενδεχομένως, κριθεί επιτυχώς στις εξετάσεις που προβλέπονται για την απόκτηση της ονομασίας v.q.p.r.d.

19 Αρκεί να παρατηρηθεί, σχετικά, ότι οι ιδιαιτερότητες της νομοθεσίας που ίσχυε τότε στο Λουξεμβούργο περί απονομής του Εθνικού Σήματος στους v.q.p.r.d., δεν μπορούν, εν πάση περιπτώσει, να έχουν ως αποτέλεσμα να επιτρέπεται σ' αυτό το κράτος μέλος να ενεργεί έτσι ώστε οι παραγωγοί του να ωφελούνται, για το ίδιο προϊόν, από δύο συστήματα τα οποία δημιούργησε ο κοινοτικός νομοθέτης υπέρ δύο διαφορετικών προϊόντων. Πράγματι, όπως συνάγεται από τα προαναφερθέντα, τέτοια σώρευση πλεονεκτημάτων θα ήταν αντίθετη προς το σύστημα που θεσπίζεται αφενός από τον κανονισμό 816/70 και αφετέρου από τον κανονισμό 817/70.

20 Αν η νομοθεσία του Λουξεμβούργου μπορούσε να οδηγήσει σε αποτελέσματα ασυμβίβαστα προς την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση, εναπόκειται, εν πάση περιπτώσει, στο Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, να λάβει, δυνάμει του άρθρου 5 της Συνθήκης ΕΟΚ, τα αναγκαία μέτρα για να αποκλείσει τους οίνους που είχαν προηγουμένως λάβει ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση να αποκτήσουν το Εθνικό Σήμα πράγμα το οποίο εξάλλου έγινε μετά τη θέση σε ισχύ του κανονισμού 2206/77.

21 Η ερμηνεία της κοινοτικής κανονιστικής ρύθμισης που προτείνεται από την κυβέρνηση του Λουξεμβούργου πρέπει, επομένως, να αποκρουσθεί και να επιβεβαιωθεί ότι, όπως δικαίως υποστήριξε η Επιτροπή, δεν μπορούν να δοθούν στους v.q.p.r.d., οποτεδήποτε και να τους απονεμήθηκε αυτή η ονομασία σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, οι ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση που προβλέπει ο κανονισμός 816/70.

22 Δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι μέρος τουλάχιστον του επιτραπέζιου οίνου, που αποθεματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο κατά τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, έλαβε στη συνέχεια το Εθνικό Σήμα και διατέθηκε ως v.q.p.r.d., το κύριο αίτημα της κυβέρνησης του Λουξεμβούργου, περί αναγνωρίσεως του δικαιώματός της επί της εκκαθαρίσεως του συνόλου των εξόδων που αφορούν την καταβολή των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, για τα οποία πρόκειται στην υπό κρίση υπόθεση, είναι απορριπτέο.

Επί του επικουρικού αιτήματος

23 Για την περίπτωση απόρριψης του κύριου αιτήματός της, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ζητεί να αναγνωριστεί το δικαίωμά της επί της εκκαθαρίσεως, τουλάχιστον για τα έξοδα που αφορούν την πληρωμή των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση που καταβλήθηκαν για τις ποσότητες επιτραπέζιου οίνου, οι οποίες, πράγματι, ποτέ δεν αναγνωρίστηκαν ως v.q.p.r.d.

24 Εν προκειμένω θα πρέπει να γίνει δεκτό καταρχάς, ότι, αντίθετα προς την άποψη που υποστηρίζει η Επιτροπή, οι αρχές του Λουξεμβούργου μπορούσαν καλοπίστως, πριν από τη θέση σε ισχύ του προαναφερθέντος κανονισμού 2206/77, να συνάπτουν συμβάσεις αποθεματοποίησης για οίνους, οι οποίοι, την εποχή της σύναψης των συμβάσεων αυτών, ήταν όντως επιτραπέζιοι και οι οποίοι δεν αναγνωρίστηκαν ποτέ ως v.q.p.r.d., εφόσον μάλιστα η σχετική νομοθεσία τους παρείχε αυτή τη δυνατότητα.

25 Υπενθυμίζεται, σχετικά, ότι ο επιδιωκόμενος από το νομοθέτη σκοπός, μέσω της καθιέρωσης των ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, ήταν να υποστηρίξει την

αγορά των επιτραπέζιων οίνων σε περίοδο κρίσης, ευνοώντας την απομάκρυνση από την αγορά του πλεονάζοντος προϊόντος.

26 Δεν μπορεί να παραβλεφθεί ότι ο σκοπός αυτός τηρήθηκε απολύτως από τις συμβάσεις που είχαν συναφθεί από τις αρχές του Λουξεμβούργου, εφόσον είχαν ως αποτέλεσμα να αποκλείσουν από την αγορά ποσότητες επιτραπέζιου οίνου, των οποίων οι χαρακτηριστικές ιδιότητες δεν τους επέτρεπαν να διατεθούν ως v.q.p.r.d.

27 Πρέπει, επομένως, να συναχθεί το συμπέρασμα ότι το επικουρικό αίτημα της κυβέρνησης του Λουξεμβούργου είναι, κατ' αρχήν, βάσιμο.

28 Για να αποδείξει το ποσοστό του αποθεματοποιημένου οίνου, το οποίο πράγματι διατέθηκε ως επιτραπέζιος, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου περιορίστηκε εντούτοις στο να παρουσιάσει στατιστικές, οι οποίες αφορούν, για ορισμένες αμπέλους, ποσότητες που διατέθηκαν αντίστοιχα ως επιτραπέζιος οίνος και ως v.q.p.r.d., για τα εν λόγω έτη. Υποστηρίζει ότι, εν πάση περιπτώσει, εναπόκειται στην Επιτροπή, η οποία προβάλλει την αντικανονικότητα των επίμαχων συμβάσεων αποθεματοποίησης, να προσδιορίσει το ποσοστό επιτραπέζιου οίνου, το οποίο πράγματι αναγνωρίστηκε ως v.q.p.r.d.

29 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι κράτος μέλος, που ζητεί από την Επιτροπή να επιβαρύνει το ΕΓΤΠΕ με τη χρηματοδότηση ορισμένων δαπανών, οφείλει να αποδείξει ότι οι δαπάνες αυτές πραγματοποιήθηκαν σύμφωνα με την κοινοτική κανονιστική ρύθμιση. Προς τούτο, αμφισβητεί την αποδεικτική ισχύ των στατιστικών που προσκόμισε η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου.

30 Είναι αληθές ότι, για να επιτύχει τη χρηματοδότηση, από το ΕΓΤΠΕ, των εν λόγω ενισχύσεων στην αποθεματοποίηση, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου ήταν υποχρεωμένη να αποδείξει όχι μόνο ότι οι αποθεματοποιημένοι οίνοι ήταν πράγματι επιτραπέζιοι κατά τη σύναψη των συμβάσεων αποθεματοποίησης, αλλά επίσης ότι δεν αναγνωρίστηκαν ποτέ ως v.q.p.r.d. Πρέπει εντούτοις να τεθεί το ερώτημα μήπως λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υποθέσεως, η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου εξεπλήρωσε την υποχρέωση αυτή προς απόδειξη.

31 Παρατηρείται, σχετικά, ότι η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου, υποβάλλοντας στο Δικαστήριο τις στατιστικές που αναφέρθηκαν πιο πάνω, ακόμα και αν δεν προσδιόρισε με ακρίβεια τις ποσότητες του αποθεματοποιημένου οίνου που διατέθηκαν ως επιτραπέζιοι οίνοι, εντούτοις απέδειξε ότι ποσότητα ίση με το ένα τρίτο τουλάχιστον του οίνου αυτού δεν διατέθηκε στο εμπόριο ως v.q.p.r.d.

32 Υπό τις περιστάσεις αυτές, πρέπει να γίνει δεκτό ότι η κυβέρνηση του Λουξεμβούργου έχει αξίωση να επιβαρύνει η Επιτροπή το ΕΓΤΠΕ με μέρος των ποσών που καταβλήθηκαν, για τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, ως ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων, το οποίο πρέπει να οριστεί, ελλείψει πιο συγκεκριμένων στοιχείων, στο ένα τρίτο των αιτουμένων ποσών.

33 Από το σύνολο των προηγουμένων σκέψεων προκύπτει ότι οι αποφάσεις 83/38 και 83/49 της Επιτροπής, της 14ης Ιανουαρίου 1983, πρέπει να ακυρωθούν κατά το μέτρο που δεν επιβαρύνουν το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, με το ένα τρίτο των δαπανών που πραγματοποίησε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, κατά τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, ως ενισχύσεις στην αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων.

Επί των δικαστικών εξόδων

34 Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του κανονισμού διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα.

35 Πάντως, κατά την παράγραφο 3, εδάφιο 1, του ίδιου άρθρου, το Δικαστήριο μπορεί να συμψηφίσει τα έξοδα, ολικώς ή μερικώς, σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων.

36 Δεδομένου ότι η Επιτροπή ηττήθηκε ως προς το επικουρικό αίτημα περί μερικής εκκαθαρίσεως, τα δικαστικά έξοδα πρέπει να συμψηφιστούν.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

1) Ακυρώνει τις αποφάσεις 83/38 και 83/49 της Επιτροπής, της 14ης Ιανουαρίου 1983, κατά το μέτρο που δεν επιβαρύνουν το ΕΓΤΠΕ, τμήμα εγγυήσεων, με το ένα τρίτο των δαπανών που πραγματοποίησε το Μεγάλο

Δουκάτο του Λουξεμβούργου, κατά τα οικονομικά έτη 1976 και 1977, ως ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση επιτραπέζιων οίνων.

2) Κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα.

Mackenzie Stuart Koopmans Bahlmann

Pescatore O'Keeffe Bosco Due

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 12 Ιουλίου 1984.

Κατ' εντολή
του γραμματέα

H. A. Rühl

Κύριος υπάλληλος διοικήσεως

Ο πρόεδρος

A. J. Mackenzie Stuart

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ MARCO DARMON ΠΟΥ ΑΝΑΠΤΥΧΘΗΚΑΝ ΣΤΙΣ 12 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1984 [1]

Κύριε πρόεδρε,
Κύριοι δικαστές,

1. Στις 14 Ιανουαρίου 1983, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έλαβε δύο αποφάσεις σχετικές με την εκκαθάριση των λογαριασμών που παρουσίασε το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου ως δαπάνες χρηματοδοτούμενες από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΕΓΤΠΕ), για τα οικονομικά έτη 1976 και 1977.

Με τις δύο αυτές αποφάσεις [2], η Επιτροπή αρνείται να αναλάβει τις δαπάνες που δηλώνεται ότι πραγματοποιήθηκαν ως ενισχύσεις στην ιδιωτική αποθεματοποίηση επιτραπέζιου οίνου, το ποσό των οποίων ανέρχεται σε, σε φράγκα Λουξεμβούργου:

— 9 639 938 για το οικονομικό έτος 1976,

— 5 149 799 για το οικονομικό έτος 1977.

Το Μεγάλο Δουκάτο του Λουξεμβούργου, ενώ παραδέχεται ότι οι αποφάσεις αυτές είναι μερικώς βάσιμες στο μέτρο που αρνούνται να αναγνωρίσουν ποσό 937 837 LFR για το 1976 και 496 591 LFR για το 1977, λόγω αναδρομικής σύναψης συμβά-

1 — Μετάφραση από τα γαλλικά.

2 — 83/38, ΕΕ L 38 της 10. 2. 1983, σ. 32, για το οικονομικό έτος 1976, και 83/49, ΕΕ L 40 της 12. 2. 1983, σ. 57, για το οικονομικό έτος 1977.